

# FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esî Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Locuinti'a Redactorului:  
si  
Cancelari'a Redactiunii:  
e in  
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voro  
primi decâtu numai de la corespon-  
denti regulari ai „Federatiunii“  
Articlii tramisi si nepublicati se  
voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:  
Pre trei lune . . . . 4 fl. v. a.  
Pre siese lune . . . . 7 fl. 50 cr.  
Pre anulu intregu. . . 15 fl.

Pentru Romani'a:  
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2  
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:  
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-  
brale pentru fiesce care publicati-  
une separatu. In Loculu deschiesu  
20 cr. de linia  
Unu esemplariu costâ 10 cr.

## Confusiuni despre Romani'a.

Diurnalistic'a straina, germana si francesa, se ocupa de unu tempu incoce mai in tota diu'a cu cestiunea Romaniei libere. Ne-a dorutu forte a observâ, câ strainii, candu tratau despre relatiunile acestui stat, se marginau a culege gunoiiu unei prese, care bucurandu-se de o libertatea nemarginata, si fâra parchia pre continentele Europei, a aberatu de la misiunea sublima a publicisticii, si a devenitu a fi representanti'a coruptiunii si a demoralisatiunei. — Astu-feliu diurnalistic'a straina, insa-si sedusa, a contribuitu multu la seducerea opiniunei publice a Europei in privinti'a statului Romaniei. — Cu bucuria semnali-âmû o indreptare spre bine in apretirea aspiratiuniloru Romaniei si dreptu doveia, reproducemu d'in „Correspondenz“, organulu principalu alu slavismului d'in Austri'a, urmatoriulu articolu, carelu cetimu sub titlulu de susu:

Se pare, ca si candu Romani'a arutrebû sê solvesca acum spelele totale p'ntu stagnatiunea europeana. Deca crumpu ore unde-va tulburâri, sêu plane se ruineza vr'unu stat, éra si éra biet'a Romania e aceea, de care officiosii francesi, austriaci si turceci se ocupa in modu forte animatu. De unde vine ast'a? Romani'a e unu statu teneru, abidè depliu consolidatu, pe langa aceea nu prè mare. As'â e, dar' insemnatarea situatiunei sale, poporatiunea sa numai de m'a unica natiunalitate, poterea sa de atractiune pentru consangeniî sêi de prin alte pârti, in fine nesuintiele sale, de a si-eluptâ o nedependintia mai mare fatia cu port'a, sunt destule mominte, cari atribuiescu acestei tiere o mare insemnatare. Mai adauge, câ domnulu alesu nu impedeza libertatea in intru, ci basatu pre d'ins'a cauta a si-validâ câtu mai avantajiosu relatiunile sale cu strainetatea. Dar' tote acestea n'ar' fi de ajunsu, spre a impinge Romani'a in antecamar'a istoriei, deca n'ar' conlucrà inca cu totulu alti factori. Port'a se semte d'in anu in anu totu mai debila si mai bolnava, ba i-merge tocmai, ca celu ce diace pre patulu mortii, si cârui a mediculu cu orologiulu in mana, i-aru potè predice, deca aru voi, diu'a si or'a defunctiunei Port'a dara ar' mori câtu de graba de neoposibilitatea sa propria, deca Angli'a, si, in tempulu mai recinte in gradu mai mare Franci'a n'ar' avè interesu mare, de a o asficsâ, pana ce voru fi trecutu cutari lucruri. Franci'a adeca cauta contrari naturali contr'a Prusiei si Rusiei, pre cum cercâ odata fia-ier-tatulu Diogene unu omu, si favoresece pre acesti aliati pana atunci, pana ce acesti-a i-sunt de lipsa pentru cuin'a sa propria. Ce se intempla apoi cu ei, accelu e lucrulu lor, de-ocamdata si-implinescu servitiulu, formandu stafagiulu Franciei. Intre acesti aliati numera pre Danemarc'a, Olandi'a, Belgiulu, Svedi'a si Turci'a. Pentru Franci'a dara e forte neplacutu, câ la nordu s'au formatu doue staturi mai nedependinti. Romani'a si Serbi'a, cari, deca se intempla odata o crisa, ar' fi mai de ajunsu, spre a nimici de totu rui-nelu imperiulu Sultanului. Serbi'a a devenitu prin mortea principelui Mihaiu ce-va mai domola, pre cum se vede; Romani'a inse sub principele Carolu nu e de locu asiâ de afabila si submissa, pre cum dorescu cei de langa Sein'a si de la cornulu de auru. — D'in contra, Romani'a in nedependinti'a sa se semte forte bine si vioia, si nu doresce alt'a, de câtu sê sicastige o nedependintia si mai mare. Acést'a e adeverat'a situatiune, pre cum se pote usioru vedè, dar' prin acést'a inca n'amu aflu chiea confusiuniloru romane de acum. Romani'a adeca intereseza in mare gradu si pre magiari, pentru câ Ungari'a si mai vertosu Transilvani'a d'in vecinetatea principatoru dunarene posiede una poporatiune precum-penitoria romana. Fînlu câ romaniî, pre cum

areta pronuciamentulu d'in Blasiu, manifesteaza o multime de gravamine, si nu sunt de locu indestuliti cu starea presinte in privinti'a natiunala si politica, pre cum diace in interesulu celoru d'in Pest'a, apoi ne vomu potè esplicâ, cum de se afla diurnale pestane, cari in privinti'a Romaniei mena ap'a pre mor'a franco-turcesca. Pentru aceea e plina lumea de sciri alarmatorie despre Romani'a si pentru aceea se afla lumea intr'o stare de incusa perpetua, câ Romani'a conturba pacea poporeloru.

Foiele francese firesce, au premersu cu scirea, câ guvernulu romanu de acum este de unu calibru forte neodihnit. Totu foiele francese fura, cari ataca-ra forte aspru pre ministrulu Golesecu, imputandu-i câte si mai câte slabitiuni de barbatu de stat. De ast'a „Journal de Constantinople“ se bucurâ preste mesura, si pentru acestu lucru ar' fi fostu in stare a sarutâ prin telegrafu man'a intregului birou de presa francesu. Cu tote astea atacurile francese fura prea generale, prea negurose si nesigure. Ele lasâu pre omu sê presentia cu multu mai multu decâtu spuneau ele, si ast'a pote fu o smintela. Acést'a se observâ mai antèiu si totodata mai cu temeiu in Pest'a, si domni de acolo nu intardâra a indreptâ lucrulu. Cine nu cunosce vechi'a dicatoria frumosa: câ maelulu turbura ap'a piului lupu?

„Pester Lloyd“ aude erb'a crescandu in Bucuresci, acum de multu, si este de minune bine instruitu cu ce inarmare infricosiata se pregatesce Romani'a contra veciniloru sêi. Generalii prusesci gemu in tota Moldo-Romani'a, pentru a pune in petiore o armata de 200,000 de fetiori. Pusce cu acu, cari le spendeza Prussi'a, si tunuri, cari le dâ Russi'a, sunt in abundantia. Afara de aceste-a Prussi'a si Russi'a proveu pre principele Carolu cu atât'a multime de bani, in câtu si-pote continuâ inarmârile con amore.

Tote aceste-a sunt sciri, cari ar' potè escâ ore cari ingrigiri, daca ele nu s'ar' basâ numai si singuru pre fapt'a, câ senatulu d'in Bucuresci a decretatu adaugerea armatei romane cu 10.000 de fetiori.

Pentru ca omenii sê nu mai pota neci respirâ, telegrafulu anuncia de curendu éra, câ in Romani'a se organizeza bande noue de bulgari, cari trecandu Dunarea ar' renoi resbelulu civilu in Bulgari'a.

Dauna numai câ genialulu inventatoriu alu acestei faime frumose a uitatu, câ balcanulu inca-si are iern'a sa legitima, si câ in tempulu acestei ierne, de regula forte aspre, si aiducii si-asiedia armele sê pauseze, pana la reivirea primaverii.

D'in acesta faima inca se vede câta insemnatare au faimele ce se totu repetiescu despre inarmârile provocatorie a le Romaniei.

Romani'a in fapta este de totu leniscita; ea de locu nu provoca pre nimene, ci pre semne ea in tota pacea si leniscea baga bine de seama la acei amici buni cunoscuti, cari i atribuiescu fâra-ncetare Ddiu soie ce planuri de cucerire. Acést'a este adoverat'a stare a lucrurilor, care n'are sê neleniscesece pre nimene, de cum-va nu doresce însu-si a fi neleniscitu. Neleniscirile d'in Romani'a au fostu pan' acum „scornite“, — ele nu trebuescu intr'adeveru „facute“.

## Dieta Ungariei.

Siedinti'a d'in 28 optovre a casei deputatiloru.

Presiedinte: Carolu Szentiványi; notariu: Sandru Bujanovics; d'in partea guvernului min. c. Georgiu Festetics, Baltasaru Horváth, Stefanu Gorove si b. Adalbertu Wenckheim.

Dupa autenticarea protocolului siedintei trecute, presiedintele presinta petitiunile venite.

Antonu Csengery pune pre mésa casei petitiunea corporatiunii politehnice d'in Bud'a. — Se tramete comisiunii finantiarie.

Andr. Medanu: Onorata casa! D'in incredintiarea cu care sum onoratu d'in partea intielegintiei romane a comitatului Solnoclu de medilocu, am onore a presintâ petitiunea Intielegintiei numite, adresata, innaltei diete, si prevediuta cu mai multe subscriptiuni.

In petitiunea acést'a intieleginti'a dâ espressione acelei dorintie, ca onorat'a casa sê binevoiesca a deslegâ caus'a natiunala câtu decurendu, si pe temeiuu libertâtii, egalitâtii, si alu fratiêtâti, — ce dupa opiniunea petitionatorulu, care opiniune o sustienu si eu una cu colegii mei de principie si credu, câ nu me insielu, déca dîcu, câ o sustiene intrega natiune romana de pre teritoriulu Ungariei, se va potè intemplâ numai atunci, deca onorat'a casa reprezentativa va primi, si va redicâ la valere de lege proieptulu de lege pentru egal'a indreptatire natiunala facutu de ablegatii romani si serbi, — s'au celu mai putînu deca primindu proieptulu acest'a de bacea pertraptarei, va purcede onorata casa in facerea legii natiunale, d'in acele principie fundamentale, cari sunt depuse in acel'a si proieptu.

Recomandandu petitiunea acést'a innaltei atentiuni a onoratei case, mi-permitu a observâ pre scurtu: câ de-si comisiunea esmisa pentru elaborarea proieptulu de lege in caus'a natiunala a gatatu proieptulu in caus'a numita, totu-si nu tienu petitiunea acést'a a fi superflua, ci inca o afu de necesaria, pentru ca onorat'a casa sê se pota convinge despre simtulu comunu alu natiuniloru nemagiare, referitoriu la causa acést'a si ca onorat'a casa sê se pota informâ de timpuriu, câ natiunea romana d'in Ungari'a nu e indestulita cu proieptulu elaboratu de comisiunea susnumita, cunoscutu in parte d'in diurnale, si despre care si diurnalele mai liberale d'in tierele cari se tienu de Austri'a s'au esprimat, câ numai d'in ironia se pote numi proieptu de lege pentru indreptatirea natiunala.

Dupa unele strigâri, câ s'a intardiatu! s'a predatu comisiunei petitiunarie.

Paulu Somssich spune, câ comisiunea esmisa in caus'a natiunala si-a terminatu operatulu, care va fi a se ceti de notariulu Ludovicu Horváth.

Adolfu Dobrzansky intreba pe ministrulu de justitia, câ voiesce ore inca sub decursulu sesiunei presinte a pune pre mes'a casei proiepte de lege 1) pentru regularea causei curialistiloru, 2) pentru remanentiele urbariali de pamentu si 3) pentru regularea usufructelor regali.

Min. Horváth respunde, câ ministeriulu are 24 proiepte elaborate, si deca multimea agendelor mai importanti ale casei va permite, proieptele respective voru fi presintate dietei inca in sesiunea presinta.

B. Halász face ce-va oservatiune la cele dîse de Dobrzansky.

Ludovicu Horváth cetesce

## Raportulu

comisiunii esmise in caus'a natiunale.

Comisiunea elucrandu proieptulu de lege pentru indreptatirea natiunala si-a implenitu detorinti'a. Si alaturandu-lu acî sub % dreptu resultatu alu activitâtii sale, se vede constrinsa a amentu impregiurarea câ nefiindu prevediuta cu vre-una instructiune deosebita, se vedih indemnata a-si alege ea ins'a-si puntulu de purcedere si principiele conductorie ale operatului sêu. Comisiunea inse crede, câ celu putînu liniamintele principali ale operatului sêu voru coresponde opiniuniloru cari on. casa reprezentativa le afla a fi in legatura cu cestiunea natiunale; pentru câ ide'a fundamentala a operatului acestui-a este imprumutata d'in respunsulu on. case reprezentative, datu la prèaltulu cuventu de tron, si la specializare n'a trecutu preste marginile desemnate in acel'a.

„Ne vomu nisul, astu-felu se esprime adres'a de la 24 fauru 1866, a impleni totu ce recere binele publicu alu patriei si ce ni impune detorinti'a nostra cetatienesca. In lucrârile nostre vomu purcede d'in principiele fundamentali ale constitutiunii, indreptariulu nostru va fi totu-de-un'a dreptatea si ecuitatea fatia cu tote clasile cetatieniloru patriei fâra privire la confesiune si limba.

Vomu considerâ si ce amu dechiaratu in adres'a nostra umilita d'in 1861, câ sentiulu natiunalu, ce se desvolta d'in ce in ce mai tare, trebue luat in consideratiune, si nu se pote mesurâ cu mesur'a tempuriloru trecute si a legiloru mai vechie. —

Nu vomu uită, că locuitorii nemagiari ai țerei ungurești încă sunt cetățiani ai țerei ungurești, și noi vomu cu una promptitudine sinceră a garantă prin lege toate cele recerute de interesele lor și de interesul public al patriei.

La facerea legilor referitorie la interesele diferitelor naționalități vomu urmă principiilor de dreptate și ecuitate.

Cari sunt acele interese ale locuitorilor nemagiari ai țerei, cari au a fi ascurate? ce cere interesul patriei comune? Aceste două întrebări aveau a fi decise din partea comisiunii, ca apoi să potă merge mai departe cu siguranță.

Comisiunea a decisu fără a esită vreun moment.

Locuitorii nemagiari (adeca națiunile nemag, pe cari on. comisiune nu voiesce a le recunoște, și totuși le afla a fi îndreptățite! — Rap.) ai țerei și în prezente au parte deplină în drepturile politice și sociale.

Legea nu face deosebire între cetățianu și cetățianu, și nici în trecutu n'a condiționat capacitatea d'a avè dreptu de posesiune sau d'a portă oficie de la una sau altă naționalitate, ci conformu conceptelor d'atunci numai de la diplomă nobilitaria.

Locuitorii nemagiari ai țerei numai în privința folosirii limbii lor materne suferu nescări restrinși din partea legilor noastre sustatorice.

Comisiunea a crediutu, că numai asiè va potè coresprinde cu succesu spiretului adresei, și pre temeiulu acelei-a detorinței sale, deca constituind proiectulu incredințiatu d'insei conformu directivei amintite, va precisă cu grige regulele egalei îndreptățiri. Comisiunea si-alese de îndreptariu și în privința acest'a interesulu patriei comune, și la constituirea operatului său s'a estinsu pana la acei termini, cari i defigiu interesele și consideratiunile universale ale unității politice, a le guvernării, a le administrațiunii și ale justiției statului.

Enuncia egală îndreptare deplină pentru toti individi în privința limbii. Astu-felu

toti cetățianii patriei se potu folosi de limb'a lor materna fatia cu guvernulu, cu autoritățile sale baserencesci, scolare și juridictionale, și de la organele acelor-a voru capetă însciințări și resoluțiuni în limb'a sa materna.

Comunele, reuniunile, instituttele private și baserencesci si-alegu liberu limb'a protocolara și a manipulațiunei.

juridictionile potu duce protocoalele sale afara de limb'a oficială (!) și în alte limbe;

în adunările comunale, juridictionarie și baserencesci fie-cine potè vorbi în limb'a sa materna;

se garanteza deplină egală îndreptare pre terenulu reuniiri alu instructiunei publice și alu guvernamentului baserencescu, ca locuitorii nemagiari ai țerei să-si potă desvoltă naționalitatea în toate direpțiunile.

Comisiunea inse, în interesulu statului și alu cetățianilor singurateci, s'a feritu defori-ce dispusetiune, care ar' periclită sau plane ar' eschide posibilitatea unității statului, a guvernării corespunditorice, a administrațiunei și a aministrării bune și rapede a justiției.

Dreptu ace'a ea a scutitu (se vede! Rap.) pana la posibilitate drepturile naturali (?) ale limbii oficiale a statului în toate punctele, în cari cetățianulu singuratecu apare nu ca atare, ci ca dirigatori, oficialu său ca organu medilocitoriu face parte în masin'a statului.

Correspunde-va ore deslegarea acest'a a cestiunii naționale acceptării comune? (asigurămu, că nu! — Cor.) aterna mai alesu de la modulu statorirei și alu judecării acelor puncte de vedere, cari adi sunt în legatura cu conceptulu cestiunii naționale.

Majoritatea comisiunii crede, că deslegarea acest'a va indetuli (?) și trebue (!) să indetulesca pretenșiunile ecuitabile ale cetățianilor de diferite națiuni, chiamati a sustienē una economi'a comuna de statu, pentru că afara de modulu oservatu, numai atari moduri de deslegare amu află, cari sau aru face neposibila administrarea buna și rapede a justiției și aministratiunea corespunditorice scopului, sau ar' trebui a împarti țera în teritorie naționale și a subordena pretotindene drepturile minorității eventualei majorități.

Insii fiii nemagiari ai patriei comune inse nu voiescu acest'a. Proieptulu celor 3 membri ai comisiunii, alu reprezentantilor Antoniu Mocioni, Stefanu Branovacký și Svetosaru Miletits este alaturatu sub .

Paulu Somssich m. p.

presied. comisiunii.

Lud. Horváth m. p.

raportorulu comis.

Raportulu acestu-a se va tipari și apoi se va pertratâ în sectiuni.

P. Somssich spune, că comisiunea finantaria a cernutu bugetulu sustinerii curții reg., a cabine-

tului Maj. Sale, a ministerielor țerei, și si-presinta raportulu în privința acelu-a care cetindu-se, se tramete la tipariu, și apoi la timpul său se va lua la pertratere.

Apoi se face votarea definitivă asupra credetului de 100,000, cerutu de ministrulu internelor pentru restaurarea și asigurarea securității publice.

Apoi se ia spre sciința primirea proiectelor de lege despre stergerea legii usurarie și despre rescumperarea urbarialelor în cas'a de susu.

În urma se intempla verificarea deputatului din cerculu Vingardului Acatiu Barsay, și se primește bugetulu casei pentru lun'a venitoria.

Siedinti'a se termină la 1 ora d. am.

Siedinti'a din 28 optovre a casei magnatiloru.

Presied.: Majláth; notariu P. Rajner; din partea guvernului min. b. Wenckheim, și c. Festetics.

Dupa autenticarea protocolului siedinticii trecute notariulu casei reprezentantiloru

Sandru Bujanovics presinta proiectele de lege despre ordulu procesuale și despre credetulu suplenitoriu de 100,000 fl., primite în cas'a de diosu.

Proiectele aceste se voru tipari și impartii între membrii casei.

Nefindu alte obiecțe la ordene, siedinti'a se inchiaia.

### Revista diurnalistica.

„Pesti Napló“ publica în numerulu său din 28 octobre unu articlu sub titlulu „Cine ne amenintia?“

Ca să se potă convinge ori-cine despre mistificatiunile, datele false, vointia rea și veniulu, ce contine acestu articlu cu privire la Romani'a libera, vomu presinta cetitoriloru nostri câte-va pasagie:

„Eu respectezu — incede d. Daniele Dózsa, fostulu redactoriu alu diurnalului „Kolozs. Közlöny“, și acuma assesoru alu tablei regie din Transilvani'a,

— toate naționalitățile cari se nesucesu a propasi pre calea progresului, și li dorescu fericire și înaintare între marginile posesiunei lor istorice, nu sum strainu nici de la acea, ca aceste margini istorice să se estinda cu potera lor materiale basata pre potera morale, că-ci istoria nu stagneza și nici una rasa a umanității nu potè fi chiamata la o vietia ca a lui Prometeu, inse istoria, ca-si cursulu ideelor unu individuu, si-are logie'a sa, și cu toate că unele idee generale stramuta din candu în candu istoria, prin catastrofe mari, inse chiaru și la aceste stramutări sau reforme factorii morali și materiali sunt totu-de un'a totu acei-a-si, și proverbiulu „Non datur saltus in natura“ va fi totu-de-un'a unu adeveru.“

„Stadiulu primu alu desvoltării politice naționale este a scapă de servitutea imediată, și una naționalitate, care voiesce a joacă unu rol numai sub egid'a unei alte poteri mari, comite una faptă ridicula, dacă, înainte de a esă din catenele sale, viseza despre cucerirea unei alte națiuni.“

„Poporulu Romei numai dupa ce s'a emancipatu de sub cuceritori săi a fostu capabile a cuceri.“

„Aceste idee me ocupa totu-de-un'a, de câte ori cotescu despre amenințările celor impenati cu pene roște din Moldo-Romani'a, și a caror origine, cea mai mare parte, se potè reduce la agitatiunile ascunse în sinulu regatulu magiaru.“

„Cine cunosce poporulu principatelor romane, a carui-a întielegința și sentiu umanu a fostu amorfitu prin domnirea tirana a ozmaniloru și prin cea mai aspra slavă iobagiesca, cine i-a vedintu preutimea d'abie semiculta, prin carea căti-va fanatici simmultiescu propagand'a pentru scopurile lor dacoromane, nu va pune mare pondu pre visiunile, a caror base este ide'a „cerculi quadrati“ (favaskarikás), adeca ide'a Daco-Romanismului, sulevata mai antăiu prin preutul sasu Róth la an. 1848, pentru a cascigă reactiunei austriace proseliti printre Romanii transilvaniani.

„Aceste principate nu au nece potere materiale nece morale pentru realizarea acestor visuri; poporatiunea Romaniei este de patru milioane și este supusa vasalismului unei poteri mari; numai 2/3 părți sunt de naționalitate română; nece acest'a nu formeza socialmente una națiune, pre langa toate că impune tuturor limb'a sa, persecuteza pre israeliti din causa separatismului lor, șilescu chiaru și pre neamtiulu și pre magiarulu indigenatu ca să se numesca Romani, dacă voiescu a fi deputati; cu toate aceste ca nu este una națiune, aristocrati'a ei, considerandu-i originea, este diumetate franceza, diumetate greca, întielegința ei numai acuma incede a se desvoltă; poporulu Romaniei ar' potè avè unu venitoriu, dacă carturarii lui cei noui nu aru face una politica visunaria și rea, că-cu sub domnirea lui Cusa s'au eluptatu și acolo câte-va idee a le seclului prezente, s'au datu libertate poporului, acuma numai poporulu lipsesce libertății.

„Acelu poporu, care, precum spusai, esclude

d'in parlamentulu său pre cei de naționalitate straina și persecuteza pre israeliti, se vaieta și se plange pentru apesarea romaniloru din regatulu magiaru, și apoi candu a eschisu magiarulu din diet'a sa pre straini, și care este dreptulu cetățianescu rezervatu în forma de privilegiu pentru magiari facia cu concetățianii săi de alta limba?“

„Precum spusai, în principatele romane nu este nece chiaru unitatea sociale, asiu potè servi cu date, în casu candu cine-va s'ar' indoi despre asertiunea mea.“

„Înainte de a voi a cuceri în afara, Romani'a are de a cuceri multe în laintru.“

„Cand si-va cascigă Romani'a prin ordinea disciplin'a și administratiunea ei interna simpatia Europei, ca să potă dice cu mandria proverbiulu vechiu: „Si fueris Romae, romano vivito more?“

„Si dacă Romani'a si-va fi cascigatu această autoritate, această ordine și incredere, — unde este tempulu, candu va potè tramite Turcici sabia sau ramulu de oliva? Candu va potè poporatiunea de patru milioane a Romaniei să deie peptu cu una poporatiune de 35 milioane a Turciei?“

„Eca cestiunile ce au Romani de a le deslegă, înainte de a visă despre una domnire de la gur'a Dunarei pana la Tis'a!“

„Numai dupa deslegarea acestor cestiuni, numai candu voru fi Romani mari și gloriosi voru potè să viseze la atacarea părților regatulu magiaru, care este consideratu prin națiunile cele mai mari și gloriose a fi de lipsa pentru ecilibriulu european.“

„Dacă Romani'a ni-ar' atacă, noi amu fi cu Austri'a, vre-o 30 de milioane contra 4 milioane.“

„Romani'a este instrumentulu orbu alu Rusiei. Bataia ce ar' erumpe între noi și între Romani'a, ar' fi una bataia a întregii Europe contra Rusiei.“

„Noi nu potemu avè bataia contra romaniloru; amenințările lor nu ne intereseza; standu fatia cu ei, noi stămu fatia cu Rusi'a, și în casulu acestu-a bataia va fi a unei diumetăți a continentulu contra celei-l-alte diumetăți.“

Pana aci D. Daniele Dózsa.

Noi ni lipsesce mai multu voi'a decâtu tempulu de a ne ocupă de acestu galimatiasu neintiel-su, de aceste calomnie aruncate a supr'a Romaniei și de vointia rea ce dovedesce acestu articlu.

Dacă D. Dózsa este informatu rēu, i vomu spune totu-si, că Romani'a nu voiesce să cuceresca Ungari'a, ca voiesce să fie numai Romania; ea a cuceritu d'altminte anumele tuturor acelor-a, cari voiescu dreptatea și urescu tirani'a.

Auditi, omeni cu minte, în Romani'a nu esiste unitate sociale, acolo nu existe justitia, dreptu civilu, dreptu penale, administratiune; mergeti, și veti adă în Ungari'a unitate sociale, justitia, dreptu civilu, dreptu penale, administratiune. Dieu, difficile est satiram non scribere.

Mai auditi încă, Romani si-impunu limb'a lor neamtiului și magiarului și si-lescu să fie Romani. În Romani'a existe dara una națiune magiara, una națiune nemtesca și D. Dózsa va scii încă și alte națiuni. D. Dózsa se vede a nu scii nece chiaru lineamintele principale a le geografiei și a le statistice europene.

Romani'a are numai 4 milioane, și Magiaro-Austri'a 30 de milioane de locuitori. D. Dózsa ni spune asiè. Fii fericitu, dle Dózsa, în Magiaro-Austri'a și Romani'a nu ti-va invidia fericirea dtale: Romani'a posiede câte-va milioane de anime, cari i sunt sincere; Austro-Magiari'a posiede 800,000 de pusce. Tiene-tile, dle Dózsa! Nu cum-va să le scapi, că apoi n'ai nimicu!

### Congresulu naționalu besericescu romanu.

Alduleanu cetesce dispusetiunile generale ale statului organicu, capu I—X.

Dr. Galu face observarca, că comisiunea nu pomenesce nimic'a despre aceea, că luatu-s'a de basa operatulu Esc. sale dlui presiedinte (Domne: ce sminta mare. Not'a cul'eg.); crede, că aru fi de lipsa să se dice acest'a.

Alduleanu cetesce mai antăiu titlulu statutului organicu, asupra căruiu să incinge o desbatere mai îndelungata, facendu-se propuneri diferite; în fine se primește prin votisare propunerea comisiunei din testu.

Punctele I—V se primessu cu putiene modificări.

La punctulu V observa Esc. Sa dlui presiedinte, că aru fi unu întielesu dubiu, candu se dice, că în fia-care parocia si protopresbiteratu pentru administrarea și conducerea afaceriloru besericesci, scolare și fundatiunali se va asiedia câte unu comitetu si câte o epitropia; era în eparcia și metropolia câte unu consistoriu. Aci dara consistoriulu se întielege că este și pentru administrarea și conducerea afaceriloru besericesci, scolare și fundatiunali?

Alduleanu luandu cuventulu respunde, că în comisiunea plenaria s'au stabilitu acea idee, ca în



eparcia si metropolia se organizeze singuru unu consistoriu, care subcade in 3 senate, si anume in senatu besericescu, senatu scolariu si senatu episcopescu. De ore-ce tote organele acestea administrative sunt concentrate in numirea consistoriu, de aceea vine in acestu punctu singuru numai numirea consistoriu.

Dupa ce mai vorbescu unii d'ntre dd. deputati in privinta acest'a, se trece la punctulu VI; punctulu acest'a si punctulu VII se primescu fara modificare. La punctulu VIII se incinge o desbatere mai indelungata; in fine se primesce dupa primitiv'a lui formulare.

Punctulu IX se primesce dupa o desbatere mai indelungata cu unu amendamentu facutu d'in partea Dlui dep. Babesiu.

Punctulu X se primesce neschimbatu.

La alinea 6. a § 7 inse observâ Dr. Alesandru Mocioni;

Unu corpu reprezentativu este mai bine compus atunci candu membrii lui voru fi eflusulu majoritatii alegatoriloru, a câroru vointia nu va fi influentiata. Atare compunere a unui corpu reprezentativu numai atunci se pote ajunge, candu alegerile voru fi directe. Alegerile indirecte nu suntu altmintrea decâtu numai o tiermurire a alegatoriloru si a influentiei loru. Alegerea indirecta eschide majoritatea de a potè participâ la alegere.

Alegerea indirecta este acolo introdusa, unde se lupta partid'a progresului cu partid'a traditiunale, unde partid'a traditiunale se lupta cu interesele democratice. Aici la noi, unde numai interese democratice se afla, nu este nici unu motivu relevante pentru sustinerea alegeriloru indirecte.

Tote argumentele, cari s'au adusu inainte in comisiunea de 27 in contr'a alegerii directe, n'au combatutu principiulu ei numai aplicarea lui.

Mai este iuse inca unu respectu forte momentosu, care me silesece se recomendu principiulu alegerii directe. Este toturoru cunoscutu, precum câ s'a latitu fain'a, câ diet'a d'in Pest'a ar' avè de cugetu a stramutâ modalitatea de alegere si ar' voi se introduca alegeri indirecte; va se dica, câ poporulu d'in Ungaria nu ar' fi maturu pentru alegere directa.

Eu credu câ ori-care d'ntre noi care totu odata este si ablegatu alu dietei, se va silâ a combate alegerea indirecta.

Deca amu primî noi in beserie'a nostra autonoma alegere indirecta, apoi nu sciu, cum aru potè cine-va d'ntre noi a se luptâ in dieta contra alegerii indirecta.

Eu me declaru asiâ dara pentru alegerea directa.

Al duleanu: Argumentarea adusa inainte, câ basandu noi modulu de alegere pre alegerea indirecta, s'aru folosi in venitoriu alegerea indirecta si d'in partea statului; acestu argumentu pentru mine nu pote fi regulatoriu, fara numai atunci, candu asi vedè câ corespunde lipsei.

Io d'in parte-mi modulu alegerii indirecte lu afu mai corespunditoriu si sunt convinsu, câ nime nu va potè dice, câ prin acest'a modalitate principiulu democraticu, de a participâ toti la alegere se nimicesce. Numai atunci se nimesce, candu dreptulu de alegere se marginesce numai la insusiri personali. la avere, si imbracaminte. Acestu principiu este salvatu si in operatulu comisiunei.

Acestea au fostu motivele conducatorie ale comisiunei pentru alegerea indirecta.

Se face votisare nominala asupr'a propunerii Dlui Dr. Ales. Mocioni si se primesce acest'a propunere cu 52 voturi contra la 29. — Deputati au fostu de fatia 81 si 8 au absentatu.

Paragrafii 7—23 se primescu cu putiene modificari.

Cu aceste se inchiaia siedinti'a la 2½ ore dupa ameadî.

„Tel. Rom.“

Sabiu, 20 oct. 1869.

Domnule Redactoriu!

Eri se tienu siedinti'a ce'a d'in urma a congresului basericescu romanu. Dupace se votâ definitivu statutulu organicu pentru organisarea provinciei metropolitane, se scola secretariulu de statu Ioanovicu si multumesce presiedinteliu pentru conducerea lucruriloru congresului, multumesce escelentiei sale Metropolitului si luptatoriulu pentru caus'a atâtu besericesca câtu si natiunala, se esprime apoi in numele membriloru congresului, câ romanii sunt de plinu multumiti cu toti pasii escelentiei sale, concrede apoi in urma atâtu caus'a besericesca câtu si ce'a natiunala in manile escelentiei sale si cere binecuvantarea cea de despartire.

Deputatulu Misiciu observa, câ meritele Esclentiei sale sunt eterne, asiâ dara multumit'a esprimita prin Ioanovicu se treca integra ad literam la protocolu. Parintele metropolitu voindu se rostescă cuventulu d'in urma lu-intrerumpe plansulu si nu dice nemicu. Acest'a fu scen'a ce'a d'in urma, triata pentru publicu candu audî pre dnulu Ioanovicu, ca deputatu basericescu, trecandu preste misiunea sa, si vorbindu de caus'a natiunala, câ sunt multumiti cu pasii Santiei sale in asta privintia si totu de odata concrediendu si de aci inainte caus'a natiunala asemenea cu ce'a basericesca Santiei sale,

Ore de unde si-a adusu dni'a sa cuventarea acest'a, nu cum v'a d'in Pest'a? Vorbirea acest'a se tienea se o rostescă, daca aveâ voia, a sera pre ulitie, candu i se facu conductulu, dara nu intr'unu congresu basericescu. Amintii de conductu. A sera pregatira deputatii pentru Santia sa unu conductu de tortie unde rosti dnulu deputatu Misiciu o cuventare unde se accentuâ exclusivu si numai autonomi'a basericesca. Parintele metropolitu respudiendu inchiâ cu: Ddiu cu noi si cu regele nostru.

Precum vedeti, dle Redactoriu, tote mergeau si treceau, daca dnulu Ioanovicu nu esiâ d'in sfer'a sa.

O varietate demna de publicatu este, câ dupa cum vedeti d'in concursule Asociatiunei transilvane publicate a dou'a ora, asta-di nu mai concurge nime la stipendiele Asociatiunei. Sciu, dle Redactoriu, o multime de teneri bravi, cu testimonie de precelintia si totu-de-odata seraci, si totu-de-un'a s'au reieptatu. In urma, vediendu tenerii, câ la comitetulu asociatiunei nu se iau in consideratiune nece testimoniele de eminen-tia nece cartea de seracia, ci singuru numai confesiunea si orb'a patronare de nepoti s'au patrioti, s'au despartitu de totu de Asociatiune.

Eta unde amu ajunsu cu Asociatiunea pentru cult. si lit. pop. r. Acest'a, dle Redactoriu, este o impregiurare de totu fatala pentru noi si trebe se ceremu o cura radicala. Faptu nepomenitu: stipendie fara concurrenti. Unu stipendiu de 80 fl., menitu pentru unu teneru care studieza la vre-o academia d'in patria, inca nu avu de câtu unu concurrentu, teologu ce se bucura si de beneficiile seminariulu de aici, si asiâ comitetulu lu asemnâ acestui teologu-iuristu. — Asiâ dara trei stipendie a le Asociatiunii fura fara concurrenti. Doveda, câ comitetulu n'are conscienti'a misiunei sale. N.

Boiti'a, 24 octobru 1868.

Domnule Redactoriu!

Cetimu in stimat'a dvostra foia nr. 135 o corespundintia d'in Resinari despre alegerea deputatulu nostru mireanu la congresulu natiunala alu besericeei gr. or., carea pre câtu de falsa in descrierea intempariloru, pre atâtu e de malitiosa in tendinti'a, ce o urmaresce cu acea descriere.

Correspondintele se vede a nu avè altu ce-va de lucru, fara mai antâtu a improspetâ era unu obiectu deja cu totulu superatu si delaturatu prin fapta si praca, câ-ci in nice un'a d'in diecesele provinciei nostre metropolitane, cari in tote au tientitu si tientescu la unitate si conformitate, nu i-a trasitu nimeni in capu a defendâ unu modu de alegere, dupa calapodulu lui Februar-Verfassung, ci s'au tienutu cu totu cuventulu de principiulu modernu reprezentativu corespunditoriu pracesi vechia a besericeei nostre, dupa care tota lumea civilizata de asta-di nosuesce, adaca: de principiulu alegerii directe\*) de-a dreptulu d'in sinulu poporului credintiosu alu besericeei nostre.

Intieleginti'a lunei civilizate se lupta mereu dupa alegeri directe, câ-ci aci si-afla garanti'a poporului seu, ce are a se representâ la legislatiune fatia cu regimel; beserie'a nostra cunosce de multu acestu principiu in pracs'a sa; tota romanimea nostra lu-a adoptatu asta-di si diurnalele nostre ludechiara de bunu; numai corespundintele nu pricepe, cum s'au potutu alunecâ aceste diurnale a le nostre la atât'a, a se inchinâ acestei procedure de alegere, si asta nepricepere cuteza elu a o escusâ cu parerea pre stim. domni Hanea si Bologa.

Apoi se vedemu argumentele in esemplulu celu frumosiulu alu corespundinteliu: cam asiâ s'ar' potè alegâ acelea dupa logic'a corespundinteliu, adaca, câ daca nu s'ar' fi observatu alegeri directe, nu ar' fi fostu Panovicu comisariu, si nu s'ar' fi alesu Rosca de deputatu. En se lasâmu la o parte disput'a despre modulu alegerii si se intrebâmu: ore ce pe-catu s'a facutu, deca s'a alesu Rosca, si nu contracandidatulu Pinci, pe care lu-numesce corespundintele? ore nu esi unulu si altulu barbatu de incredere alu nostru? ore lapadatu-ne-amu noi de stim'a, ce o amu avutu si o avemu câtra dlu Pinci, prin aceea, câ am datu voturile nostre dlui Rosca, care e inspectorulu celoru mai multe d'ntre comunel nostre alegatorie si au fostu si este in tote dilele intre noi si inaintea ochiloru nostri? Vre dora corespundintele se ne provoce, a nu avè incredere in dlu Petru Rosca, câ-ci e inspectorele nostru?

Comisariulu Panovicu, la cererea alegatoriloru si in contielegere cu membrii de incredere, au amintitu, nu inse au propusu, pre mai multi domni, pe dlu Servianu Popoviciu, pe dlu Ioan Pinci, pe dlu notariu d'in Resinari, ba inca chiaru si pe dlu Visariunu Romanu si intre acesti-a si pe dlu senatoru si inspectoru Rosca.

Urmeza d'in cele dîse, câ espectoratiunile corespundinteli sunt bârfele si vorbe gole, pre cum si afirmatiunea, câ aru fi fostu votanti nelegali. Alegatorii, cari s'au infatisiatu mai tardiu dupa scrutiniu in cortelulu comisariulu, dupa cum dice corespundintele, au fostu trei, voturile loru inse nu s'au primitu, de si erâu tote pentru d. Rosca.

Nepricepere d'in partea corespundinteli este, candu dice, câ in comun'a nostra Boiti'a s'au alesu votantii de câtra sutasi; câ-ci acesti-a s'au alesu de câtra intregu poporulu d'in Boiti'a. Deca nu s'au dusu protocolu, pre cum afirma corespundintele, apoi intrebâmu, câ unde s'au insemnatu votisantiu cu voturile? noi credemu câ acolo, si protestele, de siguru aru fi avutu locu

\*) Tare tardiu v'ati trezitu, fratiloru! Se pare, câ ati asceptatu, pana ce se va dechiarâ congresulu, ca apoi se ve alaturati pre langa celu mai tare. Altcum se vede, câ n'ati priceputu corespundinti'a respectiva. R.

Alegerea deputatulu nostru au fostu dara pe deplinu legala, pe carea si congresulu o a verificatu. Cu atât'a mai vertosu este legala, câ amu alesu dupa propri'a nostra convingere, era nu dupa placulu corespundinteliu, ceea ce dovededesce, câ nu suntemu mici de duhu, câ de amu fi, ne-aru fi aplecatu corespundintele si cons. la voi'a loru. Pote fi, câ corespundinteliu i-au caditu greu, câ noi nu am pusu pretiu pe list'a de deputati, tiparita in Sibiu, prin carea voise editorii a ne impune deputatu, ca si candu acea lista aru fi purcesu de la autoritate inalta;\*) pote fi, câ l'au superatu, candu au refusatu alegatorii nostri mai alesu d'in Boiti'a cererea corespundinteliu et cons. in Resinari, ca se ne scrie dloru pe cedulele nostre numele deputatulu, câ-ci noi nu vomu potè scrie.

Alegatorii d'in comun'a Boiti'a.

### Statutulu organicu

alu besericeei ortodose romane d'in Ungaria si Transilvani'a §. 79.

Afacerile sinodulu monastirescu se estindu atâtu la partea religiosa, besericesca si disciplinaria, câtu si la partea economica. Acele sunt urmatoriele:

1. Desemnarea servitiulu specialu pentru fia-care ieromonachu, ierodiaconu si monachu si alu economulu.
2. Primirea novitiiloru la monastire.
3. Esaminarea novitiiloru nainte de a se primi in tagm'a monachale.
4. Represintarea si rogarea câtra eppulu pentru primirea novitiiloru in tagm'a monachale.
5. Consultarea si conchierea de a se hirotoni monachulu de iero-diaconu, si ierodiaconulu de ieromonachu si represintarea loru episcopulu.

6. Manipularea si tienerea in evidintia a averei monastiresci, si spre acestu scopu facerea unui inventariu despre tota averea monastirii, revederea acestei conscrieri d'in tempu in tempu si adeca celu putienu odata pre anu.

7. Consultarea si conclusulu pentru erogatiunile anuale ordinare ale monastrei, spre care scopu se cere aprobarea episcopesca.

8. Consultarea si staverirea erogatiuniloru estraordinarie.

9. Esaminarea ratiociniulu economulu si apoi ascernerea lui la consistoriulu diecesanu cu, seu fara observari.

10. Nesuinti'a pentru buna starea scolei monastiresci in privintia a religioasa, morale si didactica.

11. Nesuinti'a pentru indreptarea religiozitatiei si moralitatii vr'unui ieromonacu, ierodiaconu, seu monachu seu si pedepsirea lui mai usiora; ier pentru pedepsa mai simtitoria vine obiectulu a se asterne consistoriulu diecesanu, care lu decide finalminte.

12. Tractarea a supr'a vre-unui novitiu escesivu si pedepsirea lui, inca si eliminarea lui d'in monastire. Astu-feliu de intemplanre are a se comunicâ si cu monastirile vecinate.

13. Alegerea prepositulu, carea se face dupa prescrierea canoneloru sub conducerea Episcopulu diecesanu d'ntre confratii sei, seu d'in alta monastire, seu d'ntre demnitarii episcopesci.

Alesulu se presentsza eppulu, care dupa ce a aflatu, câ are tote insusirile recerute pentru unu prepositu, lu-intaresce. —

§. 80.

Detorintiele prepositulu monastirii sunt urmatoriele:

1. A se tienè strinsu de oblegamintele generali monacali, si a se nisul, ca nici monacii se nu-si perda d'inaintea ochiloru acele-a oblegaminte generali monacali, prin urmare prepositulu trebe se fia esemplariu de vietia corecta monacale in tote privintiele.

2. A fi besericescu, va se dica: a nu se retrage de la frecuentarea regulata si acurata a servitiulu ddiescu.

3. A priveghia, ca servitiulu ddiescu se se implinesca totu-de-un'a dupa tipicu, era cantarea si otirea se fia evlaviosa si edificatoria.

4. A nesui, ca intregu personalulu monastirescu se cerceteze servitiulu ddiescu acuratu si regulatu, si pre tempulu servitiulu ddiescu se nu-lu ocupe pre acel'a cu altu feliu de lucru.

5. A luâ parte la prandiu si cina cu cei-alalti frati, si numai in casuri de totu estraordinarie a se abate de la acest'a regula.

6. A dispune, ca sub decursulu prandiulu se se citesca vietia santiloru seu altu prologu, precum aceea o prescrie tipiculu.

7. A nu absentâ d'in monastire fara causa indestulitorie, neci a lasâ ca fratii fara scrierea si binecuvantarea lui se merge unde-va d'in monastire.

8. A se perfectiunâ in sciintie si cunoscentie canonice, dogmatice, beserico-istorice.

9. A nesui, ca si fratii se se perfectiuneze in sciintiele besericesci, in cantari, si in cunoscenti'a vietiei santiloru.

10. A fi consciintiosu cu averea monastiresca, si a di-

\*) Nu voimu se dâmu acestui pasu intielesulu, ce se pare a avè, ca si candu dvostra numai autoritatiloru innalte v'ati plecâ, câ-ci atunci ne-ar' superâ servilismulu, carele nu se pote desradecina cu un'a cu doue d'in inimele omeniloru apesati atâte a secle, ci mai vremu a-lu considerâ numai ca alusiune la person'a corespundinteliu, carele v'au mahnit. Red.

spune, că celu mai aptu d'ntre ieromonaci sê se puna de economu.

11. A tienê adese-ori cu fratii esortatiuni pentru cultur'a si disciplinarea loru si pentru indreptarea moravuriloru unui'a sêu altu'a d'ntre frati, carele, cu portarea sa a datu anse la aceea.

12. A avê in sustinerea disciplinei monacale perseverantia, si priveghiare neadormita, dar' si modestia.

13. A nesu, ca scol'a monastirescasê fia in ordine buna si ca cei mai calificati d'ntre frati sê se desemneze de inventatori.

#### §. 81.

Fiindu că fundatorii monastiriloru dau in scrisu intentiunea loru, candu fondeza acelea sante locasiuri inpunendu si unele indetoriri, ce trebuie pazite nestramutatu; pentru aceea prepositulu este detoriu a dispune, ca cartea fundatiunale a monastirei celu putnu o data in anu sê se cetesca in sinodulu monastirescu parte pentru aducerea aminte de fundatori, parte pentru implinirea acurata a indetoririloru cuprinse in fundatiunea fundatoriului de monastire.

#### §. 82.

Pentru cauzele de logodna si matrimoniale a credintiosiloru, cari neavendu beseric'a loru propria, sê tienu de beseric'a monastirei, consistoriulu eparcialu delega pre celu mai la indemana scaunu protopresviterialu.

#### §. 83.

Credintiosii atinsi in §-lu precedente n'au neci o incurgere in trebele monastirei.

#### §. 84.

Monastirile femeesci cadu intr'o categoria cu cele barbatesci; prin urmare monastirile femeesci, monacinele, si egumenesele au un'a si aceea si chiamare ca si monastirile barbatesci, monacii si prepositii.

### CAPULU IV.

#### Despre eparcia.

#### §. 85.

Eparci'a este complexulu mai multoru parocie, protopresbiterate, si monastiri, in fruntea caror'a stâ episcopulu, carele in intiesulu canoneloru necurmatu este detoriu a lucrâ medilocitu si nemidilocitu pentru religiositatea si luminaarea preotîmei si poporului.

#### §. 86.

Afacerile eparciali se indeplinescu 1. Prin sinodulu eparcialu. 2. Prin consistoriulu eparcialu.

#### I.

#### Sinodulu eparcialu.

#### §. 87.

Sinodulu eparcialu este reprezentanti'a eparciei, si se compune d'in deputatii clerului si a poporului parocialu si afara de eppulu respective arceiepiscopulu diecesanu constâ d'in 60 membri, d'ntre cari 20 sunt preoti, êr' 40 mireni, era in dieces'a Caransebesiului in numerulu celor 40 mireni, confiniulu militarulu alege 10 deputati.

#### §. 88.

Membrii sinodului episcopescu se alege pre 3 ani, si se potu si realege.

#### §. 89.

Sinodulu episcopescu se tiene regulatu odata in anu in Duminec'a Tomei, êr' in casuri urginti se pote conchiamâ si extraordinariu.

#### §. 90.

Convocarea sinodului se face prin eppulu respective arceieppulu eparcialu, era in casu de vacantia prin consistoriulu respectivu.

(Alterandu-se prin motiunea dlui Dr. A. Mocioni cele privitorie la alegere mai departe, remanu netiparite.)

#### §. 92.

Presedintele sinodului este episcopulu resp. arceieppulu, era in casu de impedecare sêu vacantia locutiitoriu lui.

#### §. 93.

In diu'a deschiderei sinodului eparcialu se tiene sant'a liturgia cu chiamarea santului Duchu.

#### §. 94.

Dupa acêst'a membrii sinodului coadunandu-se la loculu destinatu — presedintele inainte de tote chiama la oficiu notarialu — provisorie — unu numeru potrivit d'ntre cei mai tineri membri, si deschide siedinti'a prin o cuventare solena.

Dupa aceea se purcede la verificarea membriloru, cari fiindu preste jumetate verificati si-alegu numerulu recerutu de notari ordinari si cu acêst'a sinodulu este constituitu.

#### §. 95.

Sinodulu asiâ constituitu inainte de tote si-staveresce regulamentulu pentru afacerile interne.

#### §. 97.

Alegerea o va conduce sêu metropolitulu, sêu mandatoriulu lui autorisatu spre acestu scopu.

#### §. 98.

In preser'a dîlei de alegere se tiene priveghiare dupa tipiculu Rosalieloru, êr' in ins'a-si dî de deschidere a sinodului sant'a liturgia totu dupa acêl'a-si tipicu.

#### §. 99.

Dupa finitulu servitiului dîiescu presedintele deschide

sinodulu cu o cuventare corespunditoria impregiurâriloru actului alegerei de episcopu.

Dupa aceea constituindu-se sinodulu in modulu prescriu in §. . . . . se procede la actulu de alegere.

#### §. 100.

Alegerea se face in secretu prin siedule. Fia-care alegatoriu scrie pre o siedula numele acêlui'a, pre carele lu-cunosce vrednicu de eppu, si dupa cum se va strigâ de presedintele, se duce si pune siedul'a in urn'a destinata; dupa ce au votisatu toti membrii sinodului, carii impreuna cu doi barbati de incredere alesi de sinodu d'in sinulu sêu face organulu de finantie, numera siedulele luandu un'a câte un'a d'in urn'a in carea s'au pusu, si bagandu-le in alta urna, ce va stâ gat'a, si aflandu-se numerulu sieduleloru corespunditoriu cu numerulu alegatoriloru, presedintele la vederca notariloru si a barbatiloru de incredere redica pre rondu siedulele d'in urna, cetesce in audiulu toturoru numele scrise in ele, notarii totu-de-un'a insemna voturile, si in urma inchiaindu scrutiniulu se publica sinodului rezultatulu alegerei si se petrece la protocolu.

De alesu se privesce acêl'a, care a intrunitu maioritaea absoluta a voturiloru.

Protocolulu alegerei subscriu de presedinte, notari si barbati de incredere se transpune sinodului eppescu pentru pertraptare canonica si substernere la Maiestatea Sa ces. reg. apostolica spre pregratios'a intariro a alesului.

#### §. 101.

Siedintiele sinodului de alegere sunt publice. Sinodulu inse d'in cauze momentuose pote tienê si siedintie secrete. La siedintie confidentiale publiculu nu pote luâ parte.

#### §. 102.

Metropolitulu, deca a condusu in persona sinodulu de alegere pote conchiamâ la loculu alegerei pre Episcopi, ca numai de câtu sê tienu sinodu eppescu pentru pertraptarea sinodala a actului de alegere a noului eppu, si a asterne Maiestâtii sale atâtu actulu alegerei, câtu si pre alu sinodului episcopescu spre urmand'a pre inalta intarire a nou alesului episcopu

Er' deca metropolitulu n'a luatu parte la sinodulu de alegere, atunci primindu actulu alegerei se convoce la sine pre eppi fâra amenare, si actulu alegerei sê-lu predee sinodulu eppescu spre pertraptare canonica.

#### §. 103.

Dupa urmarea pre inaltei intariri a noului eppu, se santiesce acêst'a prin metropolitulu dupa rendual'a besericesca si se prevede cu gramat'a metropolitana, si se denumesc unu mandatariu mitropolitano, carele introduce pre noulu eppu in eparcia, si procetesce in beseric'a catedrala eppesca gramat'a metropolitana la inceputulu santei liturgie, carea o va tienê noulu eppu cu o asistintia cuviintiosa d'in clerulu sêu.

#### §. 104.

Episcopulu primindu fundulu instructu alu episcopiei de la epitropii eparciali pre langa unu inventariu, este detoriu a-si pune unu economu d'in clerulu mirenu sêu monacalu, carele va avê insarcinare a priveghiâ asupr'a fundului instructu si a duce ratiuciniu despre perceptiunil' si erogatiunile episcopului. Economulu va fi respunditoriu eppului pentru tote êr' eppulu senatului episcopescu consist. eparciale pentru tote câte au primitu spre folosire.

Pentru aceea este de lipsa, ca economului sê se predee averea nemiscatoria economica pre langa inventariu, precum aceea s'a predatu si eppului.

Deca eppulu n'aru voi sê tienu economu, atunci metropolitulu are dreptu a si sili pre eppu la aceea. Economulu este datoriu a pastrâ nevatematu averea episcopiei si pre tempulu veduviei scaunului eppescu.

#### §. 105.

Eppulu primindu odorile beserice, ale episcopiei de la epitropii eparciali, va insarcinâ pre protodiaconulu sêu, capelanulu sêu, ca sê porte grige de aceste odore, ca adeca nimicu sê nu se instrainceze d'in ele si sê se tienu in curatienia; si fiindcâ pentru aceste-a odore insu-si eppulu este respunditoriu si cele perdate a le substitui: pentru aceea inventariulu despre aceste odore are a se tienê nevatematu, si lucrurile, cari prin dese intrebuintiari sêu prin vechimea loru s'au stricatu si nu se mai potu intrebuintiâ, a le insemnâ in acêl'a-si inventariu.

#### §. 106.

Eppulu resp. arceieppulu are dreptu sê faca testamentu numai despre diumetate d'in averea s'a, êr' murindu fâra testamentu tota averea cade eparciei. Prin urmare facendu testamentu, dupa detragerea datorieloru si speseloru de ingropatiune, legatele lui se voru plati numai pana la jumetatea averei sale.

#### §. 107.

Intrêga bibliotec'a eppului roposatu remane proprietate eparciale, si se intr'unescu cu bibliotec'a eparciale.

(Va urmâ.)

### Varietâti.

Cetimu in „Pester Lloyd“:

Pre cum s'a potutu prevedê, resolvirea cestiunoi natiunalitâtiloru in comisiune pare că nu indetulesce nici pre deputatii romani nici pre serbi. Câtiva corifei d'in steng'a, intre acêst'a si Nyáry, mai că erau sê dec in cursa si i-aru fi spriginutu in procederea loru (va sê dica, pre deputatii natiu-

nali), dar au fostu avisati inca de tempuriu. Anume elementulu magiaru d'in Ungari'a superiora se aflâ in mare alarma, pentru că se temeau, că si-voru perde tota infuinti'a, deca proieptulu lui Nyáry aru deveni lege. Romanii si serbii au facutu pretinsuni, cari aru periclitâ administratiunea in mesura mare; comisiunea, cumpenindu urmârile practice, au fostu atâtu de precauta a incungiuâ acele pretinsuni.

\*\* (Catechismulu dreptului administrativu romanu), opu autorisatu de dnulu ministru alu instructiunei publice pentru clasele III si IV primarie si pentru scolele de comerci; a dou'a editiune reveduta, coresa si adaugita: pretiulu unui esemplariu 50 bani. II. Manualu teoretico-practicu de economi'a politica, pentru usulu eleviloru d'in scolele de dreptu si de comerci, proprietariloru, comerciantiloru, meseriasiloru, agricultoriloru si functionariloru; Volume ce trece preste 500 pagine, de dr. I. C. Lerescu. Pretiulu unui esemplariu 4 lei noui, libr. Danielopolu in Bucuresci.

\*\* (Beseric'a adeverata) si chiamarea besericei romane de arcimandritulu Niceforu Iliescu Sprinceana, fostulu rectoru la seminariulu de Husi, la acelu d'in monastirea Neamtulu, si curatoru la monastirea Bistriti'a judeciulu Neamtulu; era acum aflatoriu in monastirea Seculu. Se afla depusa spre vendiare in Bucuresci la librariile Ioanidu si Socce; era in Romani'a, Moldavi'a, la Costache Teodoru, negutiatoriu in terglu Neamtulu. Pretiulu unui esemplariu este 2 sfanti austriaci.

\*\* (Padurile Austriei.) Austri'a posedea 46,659 jugere paduri de olive, 800 jugere paduri de lauri si castanie, 31,466,809 jugere paduri de bradi si de alte genuri. Preste totu dara 31,517,268 jugere de padure, va sê dica a treia parte a pamantului productivu. In Croati'a si Slavoni'a padurile ocupa 1,362,561 jugere, in confiniele militare ale Croatiei 1,194,256 jugere. D'in tote padurile Austriei se taia pre anu cam la 28 milioane de orgie, d'ntre acestea 1 1/2 milionu pentru edificâri, celelalte pentru focu. Coja pentru scortiani (timari) se produce in cantitate de vr'o 4 milioane centenarie, pecu si terpentinu 250,000 centenarie. Valorea de 70 milioane fl. a productiunei anuale a paduriloru, pre langa usure de 5% corespunde unui capitalu de 1400 milioane florini. Lemnele sunt pentru Austri'a unu artichu principalu de esportu.

\*\* („Albin'a pindului“) nr. 7 cuprinde intre alti articuli: Eroii Pindului: Caci-Antoni, de Gr. H. Granda; Zeus: I Notiunea teodiceei; II. Influinti'a sistemeloru filosofice a supr'a teodiceei; III. Cum ajungemu la ideea de Dumnediu, studiu de Gr. H. Granda. Sofocle (scena,) drama de Flotscher, tradusa de Gr. H. Granda. Inocentiu Clainu, biografia de Densusianu. Conradu, poema de D. Bolinteanu si alti articuli si poesie.

\*\* (Albin'a Pindului) nr. 8 contine urmatoriele tratate: Cea d'in urma revolutiunei in literatur'a italiana, de Granda. — Zeus, IV, Esistintia lui ddiu si critica probe-loru, de Granda. — Poesi'a romana in trecut, de Eliade Radulescu. — Cavalerismulu in evulu mediu, de Lapedatu. — Limb'a romana, de Lapedatu. — Abreviatunile romane, de Zane. — Resultatele secerisului in anulu 1868, d'in „Federatione.“ — Poesie.

\*\* (Sultanulu de acum) are 900 femeie, computandu tote femeiele d'in harem; odaliscele etc. Consortii proprie are maiestatea sa numai trei cu frumsetia extraordinaria: Dornel („margeu'a noua“), Hairani Dil („inima buna“) si Eda Dil (eleganti'a inimei“). Numerulu eunuchiloru, camarariiloru, gardeloru; impletoriloru de pipe etc. face 2300. In tota diu'a se asternu in serailu 500 mese, la cari se servescu pre dî la 6000 portuni de mancare.

\*\* (Alu douile culesu de pere.) In gradin'a lui G. Sreiner in Sigetulu de langa Iaurinu a inffloritu unu peru a dou'a ora si a produsu la 30 pere, cari, de si nu au festu atâtu de dulci ca cele d'antâiu, totu si sunt mature si se potu manca.

\*\* (Epidemi'a de vite in Transilvani'a.) In tier'a Bârsoi, in districtulu Fagarasiului, in comitatulu Uniadorei, in Sibiu, Clusiu, Olorhoiu etc. d'ntre 23,039 vite s'au bolnavitu 2304; d'ntre aceste-a s'au insanatosiatu 885, au peritu 1250, si, s'au ucisu 24.

### Sciri electrice.

Vien'a, 29 optovre. Senatululu imperialu in siedinti'a sa de adi primâ proieptulu de lege despre contingentulu recrutiloru, dupa-ce ministrulu c. Taaffe dechiarâ, că cei 560.000 fetiori (eruti de mio.) nu adaugu numerulu armatei stabile. Asemenea s'a primitu si conventiunea postale si teritoriale, legata cu Svitier'a.

Parisu, 29 optovre. „Mouiteur“ ulu vorbindu in revist'a sa septemania despre discutiunile a supr'a numerului de 800,000 nu afla nimicu, ce n'ar' fi in proportiune cu numerulu locuitoriloru Austriei si cu relatiunile situatiunei europene.

New-York, 28 optovre. (Pre lini'a submarina.) In New-Orleans luni au cruptu turburâri. In tienuturile saracene s'a proclamatu tribunalulu militarulu.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu:

**ALESANDRU ROMANU.**